

Dosarul nr. 3ra-1005/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (G. Ciobanu)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (A. Ghiorghieș, A. Toderaș, E. Bejenaru)

ÎNCHEIERE

09 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Nelea Budăi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegală a refuzului, obligarea recalculării pensiei și achitarea diferenței de plăți,

împotriva deciziei din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

c o n s t a t ă:

La data de 14 ianuarie 2019 Nelea Budăi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegală a refuzului, obligarea recalculării pensiei și achitarea diferenței de plăți.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, activează în funcția de judecător timp de 28 de ani, ultima funcție fiind de vicepreședinte al Curții de Apel Chișinău și primește pensie în mărime de 80% din salariul vicepreședintelui Curții de Apel Chișinău, în cuantum de 12 789,92 de lei.

A menționat că, în conformitate cu prevederile Legii privind salarizarea judecătorilor nr. 328 din 23.12.2013, începând cu 01 aprilie 2016 până la 01 aprilie 2017, salariul vicepreședintelui Curții de Apel Chișinău era de 19 827 de lei, de la 01 aprilie 2017 până la 01 aprilie 2018 - 21 861 de lei, iar de la 01 aprilie 2018 până la 30 noiembrie 2018 - constituie 24 498 de lei. Casa Națională de Asigurări Sociale nu contestă salariul de funcție și nici stagiul de muncă a reclamantei.

Asigurarea cu pensii a judecătorilor este reglementată prin acte juridice speciale, unitare și obligatorii și anume: Legea nr. 44 din 20.07.1995 cu privire la statutul judecătorului, Legea nr. 156 din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat. Aceste acte normative nu prevăd reducerea cuantumului pensiei stabilite judecătorilor.

În temeiul art. 32 alin. (1) din Legea nr. 544 din 20.07.1995 cu privire la statutul judecătorului, modificat prin Legea nr. 60 din 04.04.2014, judecătorul care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni a activat în funcția de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani - de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar. Pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului, în exercițiu.

Astfel, dispoziția art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului, statuează clar, că pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu, fără careva limitări și fără ca legislatorul să facă diferență între judecătorii aflați în funcție și cei demisionați.

Hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20.11.2011 statuează, că un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 din Constituție și respectiv art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană, numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are valoare economică.

Reclamanta a specificat că, în temeiul cadrului legal vizat supra, recalcularea pensiei sale urmează să aibă loc reieșind din cuantumul dreptului patrimonial dobândit și anume, ținându-se cont de mărimea salariului lunar al vicepreședintelui Curții de Apel Chișinău, în exercițiu, fără careva limitări.

Cu toate acestea, Casa Națională de Asigurări Sociale, începând cu 01 aprilie 2016, a calculat și achitat greșit pensia judecătorului Budăi Nelea și anume: în perioada 01 aprilie 2016 – 01 aprilie 2017, din salariul de 19 827 de lei cuantumul pensiei urma să fie de 15 861,60 de lei și nu de 12 789,92 de lei, care a fost achitată, diferența lunară constituind 3 071,68 de lei, iar în sumă totală - 36 860,16 lei; în perioada 01 aprilie 2017 – 01 aprilie 2018, din salariul de 21 861 de lei cuantumul pensiei urma să fie 17 488,80 de lei și nu de 12 789,92 de lei, care a fost achitată, diferența lunară fiind de 4698,88 de lei, iar în sumă totală - 56 386,56 de lei; în perioada 01 aprilie 2018 – 30 noiembrie 2018, din salariul de 24 498 de lei cuantumul pensiei urma să fie de 19 598,40 de lei și nu de 12 789,92 de lei, care a fost achitată, diferența lunară fiind de 6808,48 de lei, iar în sumă totală 54 467,84 de lei. Astfel, pentru perioada 01 aprilie 2016 – 30 noiembrie 2018, diferența pensiei neachitate constituie 147 714,56 de lei (36 860,16 lei + 56 386,56 de lei + 54 467,84 de lei).

A mai menționat reclamanta că, cererea prealabilă din 12 octombrie 2018 privind recalcularea și achitarea pensiei pentru perioada 01 aprilie 2016 – 30 noiembrie 2018, a fost respinsă ca neîntemeiată prin răspunsul nr. B-2858/18 din 26 decembrie 2018 pe motiv că, conform prevederilor art. III al Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 60 din 04.04.2014, judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător vor primi pensie în mărimea stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Potrivit explicațiilor Ministerului Justiției nr. 03/3250 din 03.04.2015, se recalculează pensiile stabilite până la data de 16 mai 2014 (data intrării în vigoare a Legii nr. 60 din 04.04.2014), judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă. Pensiile

stabilite până la intrarea în vigoare a Legii 60 din 04.04.2014 judecătorilor care activează în continuare în funcția de judecător, nu se recalculează în temeiul art. 32 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20.07.1995.

În contextul dat, reclamanta a considerat neîntemeiat și ilegal refuzul nr. B-2858/18 din 26 decembrie 2018 privind recalcularea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă pentru perioadele: 01.04.2016 - 01.04.2017, reieșind din salariul 19 827 de lei, în mărime de 15 861,60 de lei; 01.04.2017 - 01.04.2018, reieșind din salariul 21 861 de lei, în mărime de 17 488,80 de lei; 01.04.2018 - 30.11.2018, reieșind din salariul 24 498 de lei, în mărime de 19 598,40 de lei.

A considerat că, prevederile legale cuprinse în art. III Legea nr. 60 din 04.04.2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, potrivit cărora judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător vor primi pensie în mărimea stabilită până la data intrării în rigoare a prezentei legi, urmează a fi aplicate în coroborare cu prevederile art. 32 alin. (II) din Legea cu privire la statutul judecătorului, care a suferit modificări prin Legea nr. 60 din 04.04.2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative și care are următorul cuprins: pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului, în exercițiu.

Respectiv, având în vedere principiul de bază, consfințit prin Hotărârile Curții Constituționale, potrivit cărora asigurarea cu pensii a judecătorilor, este reglementată prin acte juridice speciale, unitare și obligatorii care sunt: Legea nr. 544 din 20.07.1995 cu privire la statutul judecătorului și Legea nr. 156 din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, consideră că art. III vizat supra, nu poate fi aplicat separat.

Cu atât mai mult, la data intrării în vigoare a art. III din Legea 60 din 04.04.2014, Nelea Budăi beneficia de dreptul la pensie în mărime de 80% din salariul judecătorului în exercițiu. Prin urmare, norma de drept sus citată nu este aplicabilă speței, întrucât nu are efect retroactiv, or, reclamanta a obținut un „bun” în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Curtea Constituțională, prin hotărârea nr. 52 din 27.06.2017, a accentuat că noile prevederi legale se vor aplica doar pe viitor și numai pentru persoanele care au solicitat acordarea pensiei după intrarea acestora în vigoare, fără a aduce atingere drepturilor de pensie stabilite anterior. Tratarea în alt mod a prevederilor legale în baza cărora judecătorii aflați în funcție au dreptul de a primi pensia în raport cu salariul lunar al judecătorului în exercițiu, ar contravine Constituției RM, art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană. Diminuarea cuantumului pensiei calculate, restricțiile la plata pensiilor stabilite judecătorilor în modul prevăzut de lege, contravin art. art. 6, 16, 43, 47, 54 și 116 din Constituție, principiilor fundamentale despre independența organelor judiciare, consfințite în Rezoluțiile Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 40 din 29.11.1985 și nr. 146 din 13.12.1985, precum și în Carta Europeană cu privire la statutul judecătorului, potrivit căreia cuantumul pensiei judecătorului trebuie să fie cât mai apropiat posibil de nivelul ultimei sale remunerări. Întru respectarea principiilor securității raporturilor juridice, respectării drepturilor dobândite anterior în mod tacit, dreptului la un proces echitabil și aplicarea uniformă a legislației, invocă practica Curții Supreme de Justiție (încheierea

nr. 3ra-1524/18), cât și jurisprudența Curții Europene (Lebedinski vs Republica Moldova, 16.09.2015).

A solicitat Nelea Budăi recunoașterea ilegalității refuzului nr. B-2858/18 din 26.12.2018; încasarea diferenței de pensie neachitate pentru perioadele: 01.04.2016 - 01.04.2017, reieșind din salariul 19 827 de lei, în mărime de 15 861,60 de lei, 01.04.2017 - 01.04.2018, reieșind din salariul 21 861 de lei, în mărime de 17 488,80 de lei, 01.04.2018 - 30.11.2018, reieșind din salariul de 24 498 de lei, în mărime de 19 598,40 de lei, recalcularea și achitarea pensiei pe viitor în corespundere cu art. 32 alin. (1) din Legea nr. 544 din 20.07.1995.

Prin hotărârea din 13 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă acțiunea, a fost recunoscut ca fiind ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-2858/18 din 26.12.2018, prin care s-a refuzat efectuarea recalculării pensiei pentru vechime în muncă Nelei Budăi, a fost anulat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nr. B-2858/18 din 26 decembrie 2018 privind refuzul în recalcularea pensiei Nelei Budăi, ca fiind neîntemeiat, a fost încasată de la Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova în beneficiul Nelei Budăi diferența de pensie pentru perioada 01 aprilie 2016 – 01 aprilie 2017, în sumă de 15 861,60 de lei; pentru perioada 01.04.2017 - 01.04.2018, în sumă de 17 488,80 de lei și pentru perioada 01.04.2018 - 30.11.2018, în sumă de 19 598,40 de lei. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să recalculeze și să achite pensia Nelei Budăi, începând cu 01.12.2018 pe viitor, în corespundere cu prevederile art. 32 alin. (1) din Legea nr. 544 din 20.07.1995 Cu privire la statutul judecătorului, în cuantum de 80% din salariul mediu lunar achitat efectiv.

La data de 06 martie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii. La data de 20 martie 2019 a fost depusă cererea de apel motivată.

Prin încheierea din 27 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Nelea Budăi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea recalculării pensiei a fost strămutată spre examinare în ordine de apel la Curtea de Apel Bălți.

Prin decizia din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost respinsă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În susținerea soluției sale, instanța de apel a reținut că Nelea Budăi, activează în funcția de judecător timp de 28 de ani, în prezent activează în funcția de vicepreședinte al Curții de Apel Chișinău conform Decretului Președintelui RM nr. 498-VIII din 20.12.2017 privind numirea doamnei Nelea Budăi în funcția de vicepreședinte al Curții de Apel Chișinău.

Din 01 aprilie 2011, Nelea Budăi primește pensie pentru vechime în muncă în mărime de 80% din salariul de funcție de judecător al Curții de Apel Chișinău, stabilită în temeiul art. 32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

Colegiul instanței de apel a notat că asigurarea cu pensii a judecătorilor este reglementată prin acte juridice speciale, unitare și obligatorii: art.32 din Legea nr.544 din 20.07.1995 cu privire la statutul judecătorului și art. 46¹ din Legea nr.156 din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale.

Conform art. 32 al Legii nr.544-XIII din 20.07.1995 cu privire la statutul judecătorului, judecătorul care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni a activat în funcția de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani – de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar. Pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu. Așa dar, prin prisma normei citate, instanța de apel a reținut că reclamanta beneficiază de pensie pentru vechimea în muncă de 80% din salariul lunar în exercițiul funcției.

Conform art.1 al Legii nr.328 din 23.12.2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor (abrogată la 01.12.2018), prezenta lege reglementează modul și condițiile de salarizare a judecătorilor și procurorilor, inclusiv cuantumul salariilor de funcție ale acestora, instituind un sistem unitar de salarizare a judecătorilor și procurorilor bazat pe salariul mediu pe economie realizat în anul precedent celui de gestiune drept unitate de referință.

Conform art.4 alin. (3) lit.b) și art.5 alin.(1) lit.f) ale Legii privind salarizarea judecătorilor, salariul de funcție al judecătorului din cadrul curții de apel se stabilește în cuantum de 4,3 salarii medii pe economie pentru judecătorul care are o vechime în muncă în funcția de judecător de peste 15 ani. Pentru exercitarea funcției de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești, judecătorul beneficiază de un spor calculat în raport procentual față de salariul de funcție în cuantum de 10% – pentru exercitarea funcției de vicepreședinte al curții de apel.

Conform art.10 lit.c) al Legii nr. 328 din 23.12.2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, prevederile art.4 din prezenta lege se pun în aplicare după cum urmează: c) de la 1 aprilie 2016, salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în cuantum deplin conform articolului 4.

În acest mod, începând cu 01 aprilie 2016 până la 01 aprilie 2017, salariul vicepreședintelui Curții de Apel Chișinău era de 19 827 de lei, de la 01.04.17 până la 01.04.18 - 21 861 de lei, iar de la 01.04.18 până la 30.11.2018 - constituie 24 498 de lei. Casa Națională de Asigurări Sociale nu contestă salariul de funcție și nici stagiul de muncă a reclamantei.

Astfel, Colegiul instanței de apel a considerat justă soluția primei instanțe privind obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite pensia intimată, începând cu 01 aprilie 2016 și pe viitor, în dependență de cuantumul salariului mediu pe economie pe republică, în corespundere cu prevederile art.32 alin.(1) al Legii cu privire la statutul judecătorului, în mărime de 80%, reieșind din salariul mediu lunar al judecătorului în exercițiu. Este irelevantă trimiterea la caz a apelantului/pârât Casa Națională de Asigurări Sociale cu referire la argumentul că intimata nu beneficiază de dreptul la recalcularea pensiei reieșind din salariul judecătorului în exercițiu pentru

perioada dedusă speței, la prevederile art. III al Legii nr.60 din 04.04.2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care stipulează că, judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător, beneficiază de mărimea pensiei stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi, adică 16 mai 2014.

Colegiul instanței de apel a reținut că, intimata Nelea Budăi la data intrării în vigoare a legii menționate deja beneficia de dreptul la pensie în mărime de 80% din salariul judecătorului în exercițiu, prin urmare, norma invocată de către apelant nu este aplicabilă speței, întrucât nu are efect retroactiv, or, în speță reclamantul a obținut un „bun” în sensul art.1 Protocol nr.1 CEDO, adică „un drept” înainte de adoptarea și intrarea în vigoare a art.III al Legii nr.60 din 04.04.2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (publicată în MO nr.115-119/304 din 16.05.2014).

La stabilirea soluției în speța dată, instanța de apel a ținut cont și de Hotărârile Curții Constituționale prin care aceasta s-a expus asupra dreptului la pensie a anumitor categorii de salariați, inclusiv și a judecătorilor. În această ordine de idei, hotărârea Curții Constituționale nr.4 din 27.01.2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii și funcționarilor publici, prevede că, la adoptarea unor legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, consfințit în Legea cu privire la statutul judecătorului. În jurisprudența Curții Constituționale s-a menționat că un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 și, respectiv, art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică.

Un drept patrimonial dobândit ar însemna dreptul la pensia ce se află în plată, care deja are o valoare economică și astfel constituie un drept de proprietate al persoanei (HCC nr.27 din 20.12.2011). În Hotărârea nr.25 din 27.07.2017 Curtea Constituțională a RM a menționat că stabilirea unor garanții materiale ale independenței judecătorului rezidă, în primul rând, în faptul că ele trebuie să reflecte înaltul statut al judecătorului. De aceea garanțiile materiale ale independenței judecătorului, stabilite de stat, trebuie să fie asigurate și să se respecte necondiționat. Este absolut inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului în procesul adoptării unor legi noi. Mai mult, Curtea Constituțională în Hotărârea sa nr.27 din 20.12.2011 a remarcat Recomandarea CM/Rec(2010)12 a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilitățile (adoptată la 17 noiembrie 2010, la cea de-a 1098-a întâlnire a delegaților miniștri), conform căreia: Regulile principale ale regimului de remunerare pentru judecători profesioniști trebuie stabilite prin lege.

Remunerarea judecătorilor trebuie să fie pe măsura rolului și responsabilităților lor și să aibă un nivel suficient pentru a-i face imuni la orice presiune menită să influențeze deciziile. Trebuie să existe garanții pentru menținerea unei remunerații rezonabile în caz de boală, concediu de maternitate sau de paternitate, precum și pentru plata unei pensii pentru limită de vârstă, care ar trebui să fie raportate în mod rezonabil la nivelul de remunerare a judecătorilor în exercițiu. Trebuie introduse dispoziții legale specifice care

să instituie o măsură de protecție împotriva unei reduceri a remunerației care ar viza în mod specific judecătorii”. Principiul de bază consfințit de Curtea Constituțională în hotărârile sale adoptate la acest subiect este că diminuarea cuantumului pensiei calculate, precum și restricțiile la plata pensiilor, stabilite judecătorilor în modul prevăzut de lege, contravin Constituției, principiilor fundamentale despre independența organelor judiciare, consfințite în rezoluțiile Adunării Generale a ONU nr.40 din 29.11.1985 și nr.146 din 13.12.1985, precum și Carta Europeană cu privire la statutul judecătorului, potrivit căreia cuantumul pensiei judecătorului trebuie să fie, cât de apropiat posibil de nivelul ultimei sale remunerări.

Conform art.4 alin. (2) al Constituției RM, dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7 Codu civil (în redacția anului 2002) statuează că, dacă prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sânt stabilite alte dispoziții decât cele prevăzute de legislația civilă, se vor aplica dispozițiile tratatului internațional.

Sub acest aspect, instanța de apel a reținut prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr. 52 din 27.06.2017, prin care în pct. 25 subliniază că noile prevederi legale se vor aplica numai pentru viitor și numai pentru persoanele care au solicitat acordarea pensiei după intrarea acestora în vigoare, fără a se aduce atingere drepturilor de pensie stabilite anterior.

Prin urmare, în sensul menționat supra, în pofida faptului că norma legală indicată a rămas în vigoare, aceasta nu poate fi aplicată la caz intimătei, care a dobândit dreptul la pensie anterior, ci doar celor care au dobândit acest drept ulterior adoptării actului normativ. Sub aspectul celor expuse, Colegiul instanței de apel a constatat că prima instanță întemeiat a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze pensia intimătei Nelea Budăi, ținând cont de salariul lunar al judecătorului în exercițiu.

La data de 20 iunie 2019, prin intermediul oficiului poștal, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi decizii cu privire la respingerea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că sunt eronate concluziile instanțelor ierarhic inferioare privind temeinicia pretențiilor intimătei, deoarece conform art. III al Legii nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător vor primi pensie în mărime stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Conform explicațiilor Ministerului Justiției nr. 03/3250 din 03 aprilie 2015 se recalculează pensiile stabilite până la data de 16 mai 2014, judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă.

Pensiile stabilite până la intrarea în vigoare a Legii nr. 60 din 04 aprilie 2014 judecătorilor care activează în continuare în funcție de judecător nu se recalculează în temeiul art. 32 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995. Iar, conform listelor judecătorilor care beneficiază de pensie pentru vechime în

muncă, și continuă să activeze în funcția de judecător, prezentată anual de Consiliul Superior al Magistraturii intimată continuă să activeze în funcție de vicepreședinte a Curții de Apel Chișinău.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speță litigiul a fost inițiat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Curtea de Apel Bălți a emis decizia contestată la 23 aprilie 2019, iar la data de 21 mai 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a recepționat decizia instanței de apel.

Astfel, cererea de recurs depusă la data de 20 iunie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2, 3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând temeiurile recursului, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2,3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța

atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contenciosul administrativ al Colegiului consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2,3,4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru